

2021-12-06

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/714

Motion – Reduktionsfiske för att rena Nackas sjöar Inkom den 14 juni 2021 av Sidney Holm och Lisskulla Zayane, (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens miljöutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen eftersom reduktionsfiske inte bedöms som en kostnadseffektiv metod för att rena Nackas sjöar. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

I motionen föreslås att kommunen utreder lämpligheten att använda reduktionsfiske som metod för att rena Nackas sjöar.

Generellt gäller att när reduktionsfiske utförs måste metoden upprepas under flera år för att upprätthålla den nya ekologiska balansen i systemet och eventuellt förbättrad vattenkvalitet. Om metoden utförs bör den också kombineras med metoder för permanent fastläggning av fosfor.

Miljöenheten har under årens lopp tagit del av erfarenheter från provfiske i Sverige. Problem med Nackas sjöar är främst läckage av föroreningar från sedimenten vilket man inte kommer till rätta med genom reduktionsfiske.

Med nuvarande kunskap om Nackas sjöar är bedömningen att fällning av fosfor genom att binda den i sedimenten permanent med aluminiumfällning är den mest effektiva metoden på lång sikt. Denna metod används redan i särskilt hårt belastade sjöar och resurserna bör läggas på att fortsätta med arbetet samt att rena dagvattnet innan det når sjöarna. Det är ett mer kostnadseffektivt sätt att rena Nackas sjöar än reduktionsfiske.

Om metoden ändå ska prövas måste först ett provfiske utföras för att visa om det är obalans i fiskepopulationerna med för stor representation av vitfisk. Kostnaden för ett provfiske uppskattas till cirka 100 000 kronor per sjö.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att:

- Kommunen utreder lämpligheten att använda reduktionsfiske som metod för att rena Nackas sjöar.

Ärendets beredning

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden behandlade motionen den 19 oktober 2021 (se protokoll samt beslutsunderlag, bilaga 2).

Natur- och trafiknämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen eftersom reduktionsfiske inte bedöms som en kostnadseffektiv metod för att rena Nackas sjöar. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärendet ska behandlas av både kommunstyrelsens miljöutskott och arbetsutskott. Av natur- och trafiknämndens beslutsunderlag lyfts sammanfattningsvis följande av miljöenheten och enheten för offentlig utemiljö.

Enhetens utredning och bedömning

Reduktionsfiske är en metod för att förbättra vattenkvalitén och innebär att man medvetet försöker förändra ekosystemets struktur genom att selektivt minska eller öka antalet individer inom vissa artgrupper. Fisket riktas vanligtvis mot så kallad ”vitfisk”, dvs karpfiskar som mört och braxen då dessa äter djurplankton. Målet är att öka mängden djurplankton för att på så vis minska mängden växtplankton och risk för algblooming.

Enligt Havs och vattenmyndigheten, Åtgärder mot intern näringsbelastning, 2020, har metoden gett bäst resultat i mindre sjöar med kort omsättningstid och höga fosforhalter. Minst 80% av vitfisken bör tas upp under en period på ett till tre år. I näringsrika sjöar kan detta motsvara ett uttag på upp till 200 kg/ha, men denna siffra varierar stort. Särskilt hög prioritet bör då ges åt riktat fiske mot braxen.

Generellt gäller att när reduktionsfiske utförs måste metoden upprepas under flera år för att upprätthålla den nya ekologiska balansen i systemet och eventuellt förbättrad vattenkvalitet. Detta kan bero på nyrekrytering av vitfisk, fortsatt

läckage av ackumulerad fosfor från sediment, otillräckliga åtgärder för att reducera den externa näringsbelastningen. Reduktionsfiske bör även kombineras med en metod för permanent fastläggning av fosfor, såsom aluminiumfällning för att uppnå en långsiktig effekt.

Miljöenheten har tagit del av erfarenheter från provfiske i Sverige. Problem med Nackas sjöar är främst läckage av föroreningar från sedimenten vilket man inte kommer till rätta med genom reduktionsfiske. Med nuvarande kunskap om Nackas sjöar är bedömningen att fällning av fosfor genom att binda den i sedimenten permanenta med aluminiumfällning är den mest effektiva metoden på lång sikt. Denna metod används redan i särskilt hårt belastade sjöar och resurserna bör läggas på att fortsätta med arbetet samt att rena dagvattnet innan det når sjöarna. Det är ett mer kostnadseffektivt sätt att rena Nackas sjöar än reduktionsfiske.

Mot bakgrund av ovanstående är juridik- och kanslistabens samlade bedömning att vi instämmer i natur- och trafiknämndens bedömning och förslag till beslut.

Ekonomiska konsekvenser

Om metoden med reduktionsfiske ska prövas måste först ett provfiske utföras för att visa om det är obalans i fiskepopulationerna med för stor representation av vitfisk. Kostnaden för ett provfiske uppskattas till cirka 100 000 kronor per sjö.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte innebära några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Motion – Reduktionsfiske för att rena Nackas sjöar (MP)
2. Protokollsutdrag från natur- och trafiknämnden den 19 oktober 2021 § 177, inkl tjänsteskrivelse (NTN 2021/161)

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Enheten offentlig utemiljö

Kajsa Gustavsson
Naturförvaltare
Enheten offentlig utemiljö

Per Enarsson
Enhetschef
Miljöenheten

Birgitta Held Paulie
Miljöstrateg
Miljöenheten

Johanna Balic
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslistaben